

Fokus på finansiering hos SMV'er

– Adgangen til finansiering og betydningen af finansieringssituationen

Introduktion og hovedkonklusioner

FSR – danske revisorer har gennemført denne survey for at få revisorerne vurdering af den aktuelle finansieringssituation hos de mindre danske virksomheder (SMV'er) og samtidig afdække, hvordan situationen påvirker SMV'ernes muligheder for vækst.

Virksomhedernes adgang til finansiering

- Syv ud af 10 (70 pct.) revisorer i undersøgelsen vurderer, at den aktuelle adgang til finansiering **hæmmer SMV'ernes vækstmuligheder**. (Figur 1)
- **Stramninger af kreditvilkårene** er en af hovedårsagerne til, at SMV'erne har svært ved at få adgang til finansiering, vurderer revisorerne. (Figur 3)
 - **Manglende sikkerhed** i virksomheden samt manglende sikkerhed fra ejeren er nummer to og tre på revisorerne liste over årsager til, at SMV'erne har svært ved at få finansiering. (Figur 3)
- Seks ud af 10 revisorer peger på, at det er **driftskapitalen**, som virksomhederne har sværest ved at få adgang til. (Figur 6)
- Det er primært de helt **nystartede samt og unge virksomheder**, der har sværest ved at få adgang til finansiering. (Figur 7)
 - Konsekvensen for de unge og nystartede virksomheder, hvis de ikke kan få finansiering, er **lukning, langsom eller slet ingen vækst**. (Figur 8)
- **Bevist og positiv driftsindtjening** over en årrække er **bankens forventning**, hvis den skal udstede en lån/kredit til en SMV, vurderer 68 pct. af revisorerne. (Figur 9)
 - Cirka halvdelen (52 pct.) af revisorerne påpeger, at en **solid forretningsplan**, der påviser og understøtter kommende driftsindtjening opfylder bankens forventninger.

K / KONTAKT

Jakob Holm

Chefkonsulent
 mail: jho@fsr.dk
 tlf.: 4193 3169

- SMV'er med positiv driftsindtjening og mulighed for at stille sikkerhed mødes typisk med et **renteniveau mellem 6 og 10 pct.** (Figur 10)

Betydningen af det renteniveau er revisorerne dog mere delte omkring. (Figur 11)

- 34 pct. vurderer, at **renteniveauet ikke har betydning** for SMV'erne.
- 31 pct. vurderer, at renteniveauet betyder, at SMV'erne **afstår fra at søge finansiering**.
- 18 pct. vurderer, at renteniveauet **får flere SMV'er til at søge finansiering**.

Den aktuelle adgang til finansiering hæmmer væksten

Den aktuelle adgang til finansiering hæmmer SMV-virksomheders vækstmuligheder. Sådan lyder vurderingen fra syv ud af 10 revisorer i denne undersøgelse (70 pct.).

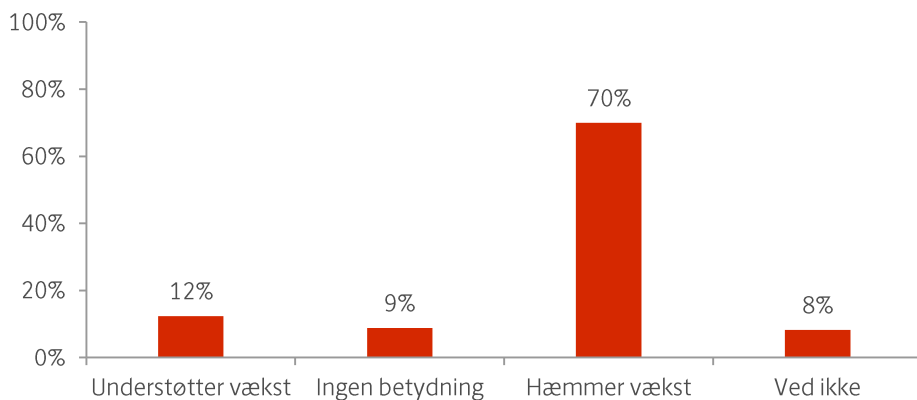
I sidste års undersøgelse svarere mere end otte ud af 10 (81 pct.) revisorer, at den aktuelle adgang til finansiering hæmmer SMV'ernes vækstmuligheder.

Den positive ændring fra sidste år til i år skyldes blandt andet, at andelen af revisorer, der vurderer, at den aktuelle situation understøtter vækst er steget fra 6 pct. sidste år til 12 pct. i år.

Forklaringen på den stigning kan ligge i, at det er revisorerne vurdering, at de større krav, der stilles for at skaffe finansiering, er med til at fokusere virksomhedernes strategier og forretningsplaner, hvilket på sigt er en styrke for den enkelte virksomhed, hvis den lykkes med at finansiere sine planer.

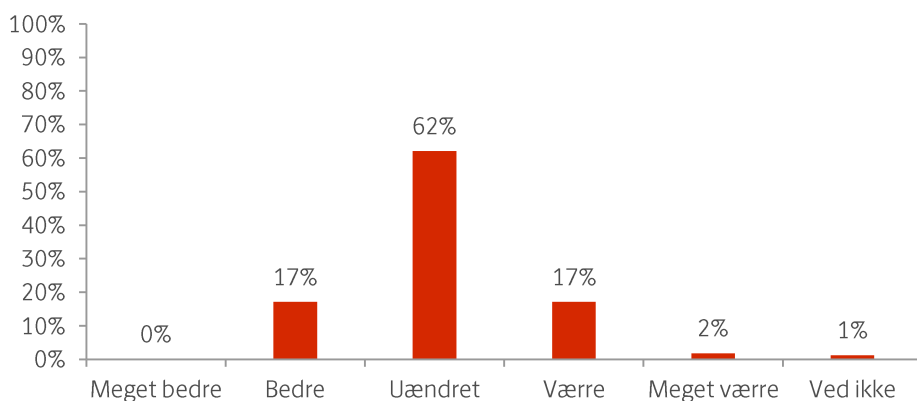
Figur 1

Hvilken indflydelse vurderer du, at den aktuelle adgang til finansiering har på SMV-virksomhedernes vækstmuligheder? (n = 170)

Figur 2

Oplever du, at SMV-virksomhedernes aktuelle adgang til finansiering hos banker og kreditinstitutter er bedre eller værre end samme tid sidste år? (n= 169)

Strammere kreditvilkår og mangel på sikkerhed giver finansieringsudfordring

Nationalbankens undersøgelser af kreditpolitikken for erhvervsudlån viser, at kreditpolitikken for realkreditinstitutter og banker har været næsten uændret i 2015¹.

Revisorerne vurderer dog, at stramninger af kreditvilkårene er en af hovedårsagerne til, at SMV'erne har svært ved at få adgang til finansiering (Figur 3).

Forskellen i de to undersøgelser skal sandsynligvis ses i, at denne undersøgelse alene fokuserer på SMV'er, mens Nationalbanken spørger til kreditpolitikken over for alle virksomheder.

At SMV'erne står med en mere udpræget udfordring ses ved, at manglende sikkerhed i virksomheden samt manglende sikkerhed fra ejeren er nummer to og tre på revisorernes liste over årsager til, at SMV'erne har svært ved at få finansiering (Figur 3).

Mindre virksomheder har sværere ved at stille sikkerhed, da de ejer mindre. Derfor rammes de hårdere, når ønsket om sikkerhed skærpes, hvilket kan være årsagen til, at revisorerne vurderer, at kreditpolitikken er strammet overfor SMV'erne, mens Nationalbankens undersøgelse, der medtager alle virksomheder, viser en relativt uændret kreditpolitik.

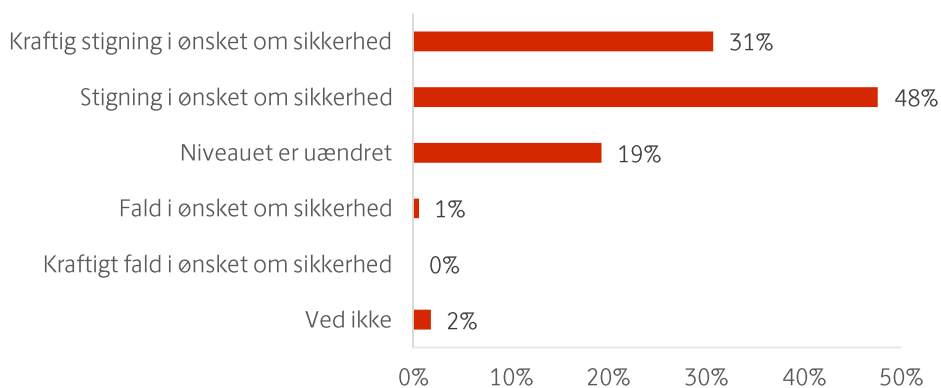
Denne tendens ses også afspejlet i revisorernes vurdering af bankernes ønske til sikkerhed ved låneudstedelse til SMV'er kontra store virksomheder.

¹ https://www.nationalbanken.dk/da/statistik/find_statistik/Sider/Nationalbankens-udl%C3%A5nsunders%C3%B8gelse.aspx

Her svarer næsten otte ud af 10 revisorer, at der er en stigning eller kraftig stigning i ønsket om sikkerhed ved låneudstedelse til SMV'er over de seneste tre år (Figur 4), mens det kun er fire ud af 10, der ser en stigning eller kraftig stigning i ønsket om sikkerhed ved låneudstedelse til store virksomheder i samme periode (Figur 5).

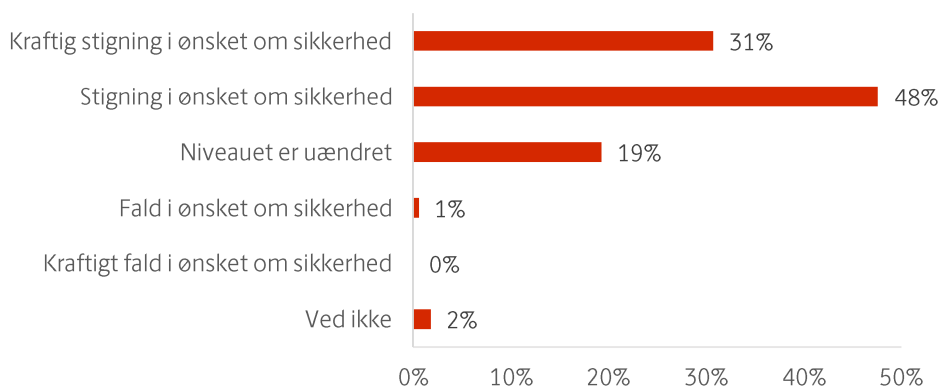
Figur 3

Hvad er – efter din vurdering - årsagerne til, at SMV-virksomhederne har svært ved at få finansiering? (Angiv max 3 svar) (n= 163)

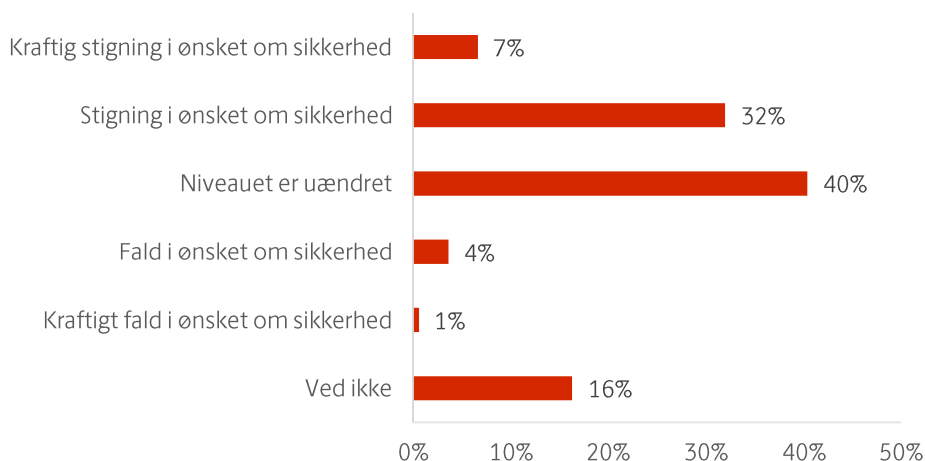
Figur 4

Små Virksomheder: Hvad er din vurdering af udviklingen i bankernes ønske om sikkerhed ved låneudstedelse til SMV'er over de seneste 3 år? (n=166)

Figur 5

Store virksomheder: Hvad er din vurdering af udviklingen i bankernes ønske om sikkerhed ved låneudstedelse til STORE virksomheder over de seneste 3 år? (n=166)

Driftsfinansiering er sværest at få adgang til

Som udgangspunkt kunne det forventes, at risikovillig kapital til opstart eller nye investeringer var sværest for SMV'erne at tiltrække, men det er ikke vurderingen fra revisorerne.

Mere end seks ud af 10 (64 pct.) peger på, at det derimod er driftskapitalen - penge, der skal finansiere den løbende drift: vareindkøb, husleje, lønninger etc. - som virksomhederne har sværest ved at få adgang til (Figur 6).

Risikovillig kapital bruges til at udvide, mens driftskapitalen er nødvendig for at oprettholde alene det nuværende aktivitetsniveau.

Når revisorerne vurderer, at virksomhederne har svært ved at få driftskapital, kan det betyde, at aktivitetsniveauet må holdes på status quo eller sænkes. Dette kan være en af årsagerne til, at 70 pct. af revisorerne vurderer, at den aktuelle finansieringssituation hæmmer væksten (Figur 1).

Figur 6
Hvilke typer finansiering oplever du, at SMV-virksomhederne har svært ved at få?
(n=167)

Nystartede virksomheder har sværest ved at få finansiering

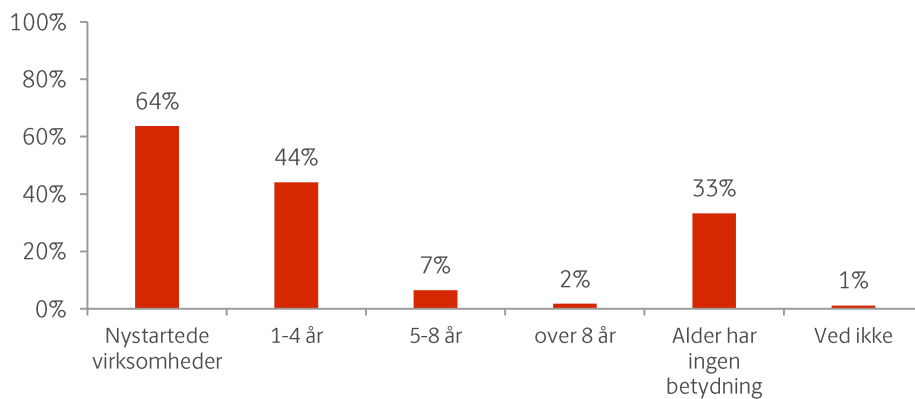
Det er primært de helt nystartede samt og unge virksomheder, der har sværest ved at få adgang til finansiering.

To tredjedele af revisorerne i undersøgelsen (64 pct.) vurderer, at nystartede virksomheder har sværest ved at få finansiering, mens 44 pct. svarer, at virksomheder mellem 1 og 4 år har sværest ved at få finansiering.

En tredjedel af revisorerne svarer, at alder ikke har betydning. Mens kun 2 pct. af revisorerne svarer, at virksomheder med mere end 8 år på bagen har sværest ved at få finansiering.

Figur 7

Hvilken type af SMV-virksomheder - fordelt på alder – vurderer du, har sværest ved at få adgang til finansiering? (Angiv max 3 svar) (n= 168)

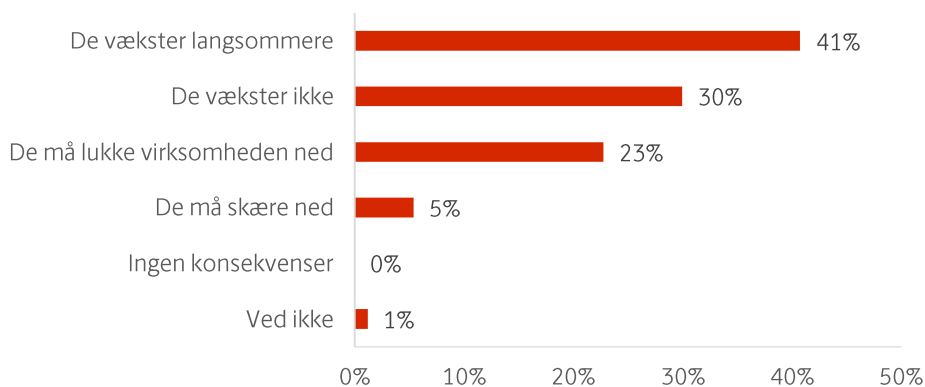
Nystartede virksomheder risikerer lukning, hvis ikke de får finansiering

Lukning, langsom eller slet ingen vækst. Det er konsekvensen for de unge og nystartede virksomheder, hvis de ikke kan få finansiering, lyder revisorernes vurdering.

Mere end to ud af 10 revisorer (23 pct.) vurderer, at virksomheder mellem 1 og 4 år samt nystartede virksomheder må lukke ned, hvis ikke de får finansiering.

Flertallet - syv ud af 10 revisorer (71 pct.) - peger dog på, at den manglende finansiering "kun" betyder, at virksomheden ikke vækster eller vækster langsommere.

Figur 8
Hvilke konsekvenser vurderer du, at det har for nystartede virksomheder og virksomheder mellem 1 og 4 år, hvis de ikke kan få finansiering? (n=167)

Positiv driftsindtjening eller en solid forretningsplan er nøglen til banken

Skal SMV'erne have et lån i banken, er det revisorerne vurdering, at en "bevist og positiv driftsindtjening over en årrække" er opskriften, der skal til.

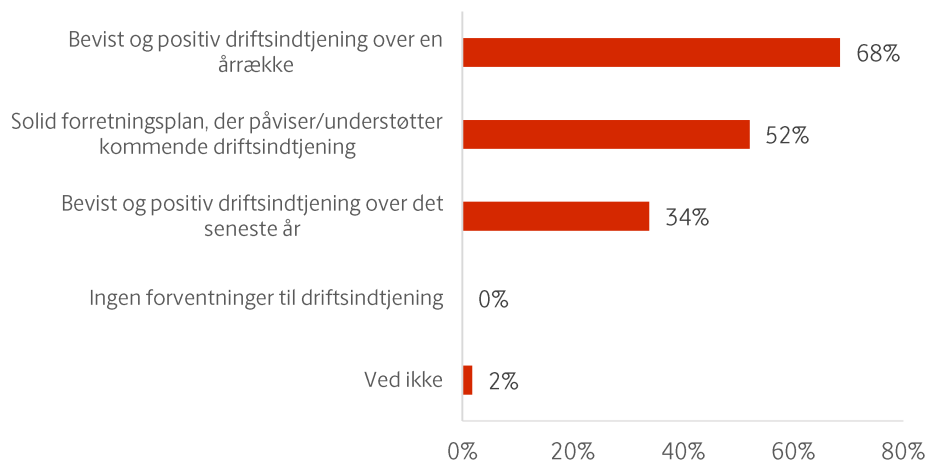
Syv ud af 10 revisorer (68 pct.) svarer, at netop det er bankens forventning, hvis den skal udstede en lån/kredit til en SMV (Figur 9).

Ønsket om bevist indtjening over en årrække understreger, hvorfor nystartede og unge virksomheder har vanskeligt ved at skaffe finansieringen, men det er ikke umuligt. Cirka halvdelen (52 pct.) af revisorerne påpeger, at en solid forretningsplan, der påviser og understøtter kommende driftsindtjening også kan være nok til at opfylde bankens forventninger, således at virksomheden kan få et lån eller kredit.

Men forarbejdet skal være på plads, for ikke én eneste revisor vurderer, at bankerne ikke har nogen forventninger til driftsindtjeningen, når de skal udstede lån eller give kredit.

Figur 9

Hvad er din vurdering af bankernes forventninger til driftsindtjening, hvis de skal udstede lån/kredit til en SMV-virksomhed? (Sæt gerne X i alle relevante svarmuligheder) (n=165)

Renten er mellem 6 og 10 pct. - adgang til finansiering dog vigtigere end pris

De SMV'er, som har positiv driftsindtjening og mulighed for at stille sikkerhed, mødes typisk med et renteniveau mellem 6 og 10 pct., er vurderingen fra revisorerne (Figur 10).

Betydningen af det renteniveau er revisorerne dog mere delte omkring (Figur 11).

Cirka en tredjedel (34 pct.) vurderer, at renteniveauet ikke har betydning for SMV'erne, mens 31 pct. vurderer, at renteniveauet betyder, at SMV'erne afstår fra at søge finansiering.

Modsat svarer 18 pct. af revisorerne, at renteniveauet får flere SMV'er til at søge finansiering.

Flere revisorer påpeger i kommentarer til deres svar, at renteniveauet pt. betyder, at virksomhederne udsætter deres investeringer. Mens andre blot påpeger, at det er op til SMV'erne at sikre, at afkastet er højere end renten.

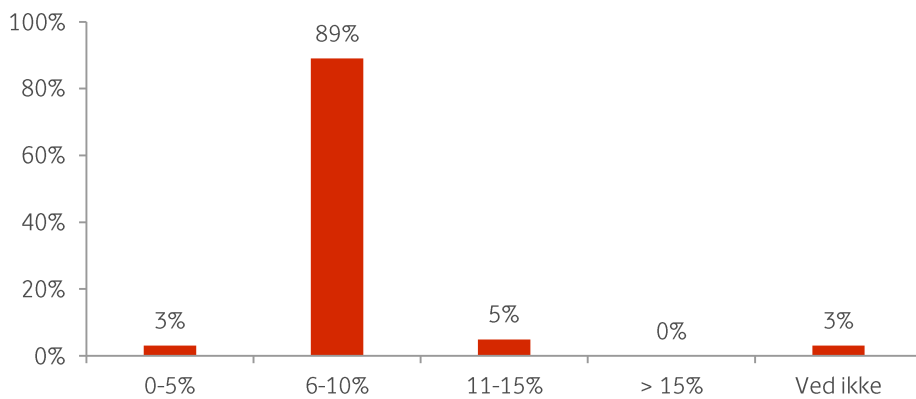
Flere revisorer understreger samtidig, at det centrale er selve adgangen til finansieringen.

En respondent udtrykker det således:

"Renten er sekundær. Kreditmuligheden er afgørende."

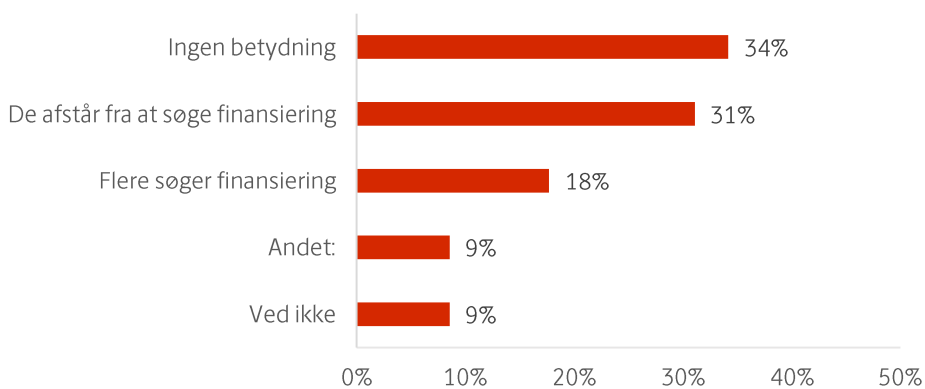
Figur 10

Hvilket renteniveau oplever du, at en mindre virksomhed (10 ansatte) med positiv drift og mulighed for at stille sikkerhed møder ved låneforespørgsler? (n= 164)

Figur 11

Hvilken betydning har renteniveauet for SMV-virksomhederne? (n= 164)

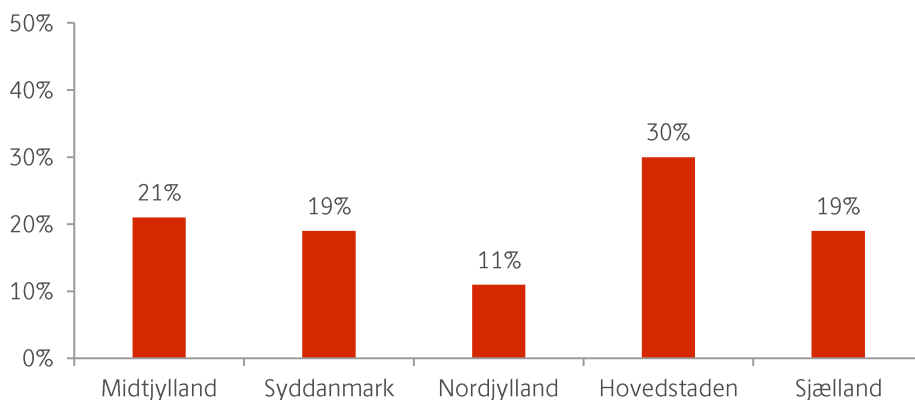

Information om respondenterne i undersøgelsen

De 170 respondenter (revisorerne) i undersøgelsen er geografisk fordelt ud over hele landet. Flest i hovedstadsregionen – færrest i Nordjylland.

Figur 12

Fordeling af respondenter på landsdele

Mere end otte ud af 10 (84 pct.) af revisorerne i undersøgelsen arbejder med virksomheder i regnskabsklasse B. Knap seks ud af 10 (62 pct.) arbejder for virksomheder i regnskabsklasse A, og lidt under halvdelen (46 pct.) arbejder for regnskabsklasse C. Mens det er hver tyvende revisor i undersøgelsen (5 pct.), der arbejder med børsnoterede eller statslige selskaber (regnskabsklasse D).

Tabel 1
Regnskabsklasserne

Om Regnskabsklasser

Regnskabsklasse A	Regnskabsklasse B	Regnskabsklasse C	Regnskabsklasse D
Klasse A dækker virksomheder med personlig hæftelse, der typisk er små. Det er personlige virksomheder, kommanditselskaber og interessentskaber med personligt hæftende deltagere, samt mindre virksomheder med begrænset ansvar, der er omfattet af lov om visse erhvervsdrivende virksomheder.	Virksomheder med begrænset ansvar samt under to af tre størrelsesgrænser: 50 ansatte, nettoomsætning 72 millioner og balance-sum 36 millioner.	Virksomheder med begrænset ansvar samt over to af tre størrelsesgrænser: 50 ansatte, nettoomsætning 72 millioner og balance-sum 36 millioner.	Børsnoterede selskaber og aktieselskaber ejet af staten.

Om FSR – SURVEY

FSR - danske revisorer udarbejder løbende analyser og survey, som tager udgangspunkt i aktuelle og relevante problemstillinger i revisorbranchen og i erhvervslivet mere generelt. Formålet med undersøgelserne er at sætte fokus på relevante emner og nyttiggøre den unikke viden, som foreningens medlemmer besidder. Det er tilladt at citere fra publikationen med tydelig kildeangivelse og med henvisning til FSR – danske revisorer.

Om det samlede svarpanel

Panelet består af 608 revisorer fordelt ud over hele landet. Størstedelen af de deltagende revisorer arbejder til dagligt som aktive revisorer og har deres daglige gang blandt danske virksomheder. En lille del (6 pct.) arbejder i øjeblikket ikke som revisorer, men som økonomidirektører, controllers, med intern revision eller lignende.

Om denne undersøgelse

170 godkendte revisorer fra panelet har besvaret dette spørgeskema. Svarprocenten i denne undersøgelse er 28 pct. af det samlede panel.

Der er i alt 3.649 aktive godkendte revisorer i Danmark². De 170 respondenter svarer til en stikprøvestørrelse på 4,7 pct. af den samlede population af godkendte revisorer.

Undersøgelsen er afsluttet i marts 2016.

² Tal fra Virk/CVR – liberale erhverv, august 2015